

Yeni Mecmua

Ahmed Aġaoġlu (1869 - 1939): Türk düşünce ve siyaset adamı. II. Meşrutiyet Dönemi Türkçülük hareketi içinde önemli rol oynadı, İttihat ve Terakki Partisi Genel Merkez üyeliğinde bulundu. Azerbaycan'ın Şuşa kentinde doğdu. İlk ve ortaöğrenimini buradaki Rus okulunda tamamladı. 1888'de Petersburg'daki Politeknik Enstitüsü'ne girdi ama sağlığı bozulunca öğrenimini tamamlayamadı. Ardından Paris'e giderek Sorbonne Üniversitesi'nde tarih ve filoloji bölümlerinde öğrenim gördü, aynı zamanda Hukuk Fakültesi'ndeki dersleri izledi. 1890'da İttihat ve Terakki'nin önderlerinden Ahmet Rıza ile tanıştı. *La Nouvelle Revue* ve *Revue Blue* adlı dergilerde Doġu'ya ilişkin makaleler yazdı. Tiflis'te çıkan Kafkas gazetesine yazılar yazdı. 1892'de Londra'da toplanan Şarkiyatçılar Kongresi'ne "Şii Mezhebinin Doġuşu ve Gelişmesine Dair" başlıklı bir tebliġi sundu.

Paris'teki eğitimini tamamlayıp Kafkasya'ya döndükten sonra, Tiflis ve Bakü'de "Milli Uyanış Hareketi"nde çalıştı. *Kapsi* ve *Şarki* isimli Rus gazetelerine yazılar yazdı. 1905'te Rusya'da meydana gelen devrimin ardından, Petersburg'da düzenlenen kongreye Kafkasya delegeşi olarak katıldı. Hasan Bey Zerdani ile birlikte *Hayat* gazetesini, daha sonra da *İrşad*, *Terakki* ve *Füyuzat* dergilerini çıkardı. II. Meşrutiyet'in ilanıyla 1909'da İstanbul'a gitti. Maarif müfettişliği ve Süleymaniye Kütüphanesi müdürlüğü yaptı. *Hikmet*, *Sebilürreşad* ve *Jeune Turc* gazetelerine yazılar yazdı. 1912'de Türk Ocağı'nın kurucuları arasında yer aldı. Yine 1912'de, Afyon mebusu olarak Osmanlı Mebusan Meclisi'ne girdi. 1919'da İstanbul'a döndü ve İngilizler tarafından Malta Adası'na sürüldü. 1921'de sürgünden dönerek Anadolu'ya geçti ve Kurtuluş Savaşı'na katıldı. 1930'da Serbest Fırka'nın kurucuları arasında yer aldı. Parti kapatıldıktan sonra İstanbul Darülfünunu'nda hukuk tarihi dersleri vermeye başladı. 1933'te kurduğu *Akın* gazetesi, İnönü karşıtı yazıları nedeniyle kapatıldı. 1933'te üniversiteden emekli oldu ve hayatını kitap yazarak sürdürdü.

Kaynak: *Türk ve Dünya Ünlüleri Ansiklopedisi*, c. 1, Anadolu Yayıncılık, ss. 115-116.